

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ι

Διάλεξη 07:

Ανάλυση SWOT

29/03/2019

Δημήτρης Καλλιώρας

η-ταχυδρομείο: dkallior@uth.gr

τηλέφωνο: 24210 74484

γραφείο: Γ23

μέρα και ώρες γραφείου: Πέμπτη, 08:00 – 10:00

Διδακτική Ομάδα

Καθηγητής Δημήτρης Γούσιος (goussios@uth.gr)

Αναπληρωτής Καθηγητής Δημήτρης Καλλιώρας (dkallior@uth.gr)

Επίκουρος Καθηγητής Νίκος Τριανταφυλλόπουλος (ntriant@uth.gr)

ΕΔιΠ Γιάννης Σαράτσης (saratsis@uth.gr)

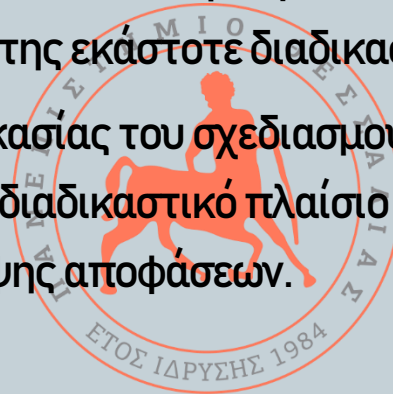
ΕΔιΠ Μαρία Τσιάπα (mtsiapa@uth.gr)

Προσεγγίζοντας τη Διαδικασία του Σχεδιασμού ... (I)

-3-

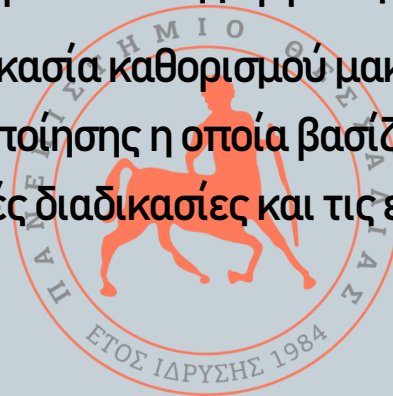
- Ο σχεδιασμός του χώρου αποτελεί μια διαδικασία παρέμβασης, η οποία αποβλέπει στην επίλυση παρόντων ή/και μελλοντικών προβλημάτων, με στόχο την αποτελεσματικότερη λειτουργία ενός χωρικού συστήματος.
- Η διαδικασία σχεδιασμού περιλαμβάνει μια σειρά από ενέργειες, οι οποίες οδηγούν στην επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, που, συνήθως, διατυπώνονται από τα κέντρα λήψης αποφάσεων μέσα από τα στάδια της εκάστοτε διαδικασίας παρέμβασης.
- Η εν λόγω προσέγγιση της διαδικασίας του σχεδιασμού προσανατολίζει, στην πραγματικότητα, το περιεχόμενό του στο θεσμικό διαδικαστικό πλαίσιο εντός του οποίου ασκείται, τον ανάγει δε στο επίπεδο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

Προσεγγίζοντας τη Διαδικασία του Σχεδιασμού ... (II)

-4-

- Ο σχεδιασμός αναφέρεται στην, με βάση το υφιστάμενο αναπτυξιακό πρότυπο καθώς και τις γενικότερες εξελίξεις σε εθνικό και σε υπερεθνικό επίπεδο, επισήμανση των κρίσιμων ζητημάτων για την προοπτική μιας περιοχής.
- Ο σχεδιασμός προσδιορίζεται βάσει της επίτευξης επιδιωκόμενων συγκεκριμένων στόχων, της δημιουργίας εναλλακτικών σεναρίων και της οργανωμένης προσπάθειας.
- Ο σχεδιασμός αποτελεί μια διαδικασία καθορισμού μακροπρόθεσμων στόχων και επιλογής στρατηγικών και πολιτικών υλοποίησης η οποία βασίζεται στην επιστημονική ανάλυση, τη διεθνή εμπειρία, τις συμμετοχικές διαδικασίες και τις ειδικές κοινωνικοοικονομικές συνθήκες κάθε περιοχής.

Από την Ανάλυση της Υφιστάμενης Κατάστασης στη Διατύπωση Μέτρων

-5-

- Η ανάλυση SWOT αποτελεί τη «γέφυρα» ανάμεσα στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και στη διατύπωση συγκεκριμένων τρόπων (μέτρων πολιτικής) επίτευξης των στόχων οι οποίοι έχουν τεθεί.
- Βήματα στον αναπτυξιακό σχεδιασμό:
 - ⇒ Διατύπωση οράματος, στρατηγικού (γενικού) και επιμέρους (ειδικών) στόχων.
 - ⇒ Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης και διάγνωση αναπτυξιακών χαρακτηριστικών.
 - ⇒ Προσδιορισμός του τρόπου (των μέσων) επίτευξης του επιδιωκόμενου στόχου.
- Η ανάλυση SWOT αποτελεί ένα «μοντελοποιημένο» τρόπο καταγραφής των κυριότερων συμπερασμάτων που προκύπτουν από την ανάλυση του εσωτερικού και του εξωτερικού περιβάλλοντος της χωρικής ενότητας προκειμένου να καθοριστούν οι άξονες παρέμβασης για την άρση των ανασχέσεων και την ενδυνάμωση των καταλυτών της ανάπτυξης.

Προέλευση της Ανάλυσης SWOT

-6-

- Η ανάλυση SWOT προέρχεται από το επιστημονικό πεδίο της διοίκησης επιχειρήσεων και αποτελεί βασικό εργαλείο (βήμα) στη διαδικασία του (αναπτυξιακού) σχεδιασμού.
- SWOT
 - ⇒ Strengths (Δυνατά Σημεία)
 - ⇒ Weaknesses (Αδύνατα Σημεία)
 - ⇒ Opportunities (Ευκαιρίες)
 - ⇒ Threats (Απειλές)
- Πρόκειται για μια γενική τεχνική σχεδιασμού και οργάνωσης ενός συνεκτικού πλαισίου λήψης αποφάσεων η οποία εφαρμόζεται κατά τα πρώτα στάδια του σχεδιασμού.

Η Ανάλυση SWOT στο Σχεδιασμό (I)

-7-

- Σκοπός της ανάλυσης SWOT είναι η αποτελεσματική και ταυτόχρονη:
 - ➔ ενίσχυση των στοιχείων εσωτερικού δυναμισμού της χωρικής ενότητας και των ευκαιριών που προσφέρει το εξωτερικό περιβάλλον.
 - ➔ άμβλυνση των εσωτερικών αδυναμιών και των απειλών που προέρχονται από το εξωτερικό περιβάλλον.
- S = Strengths (Δυνατά Σημεία → Εσωτερικό Περιβάλλον)
- W = Weaknesses (Αδύνατα Σημεία → Εσωτερικό Περιβάλλον)
- O = Opportunities (Ευκαιρίες προς Αξιοποίηση → Εξωτερικό Περιβάλλον)
- T = Threats (Κίνδυνοι προς Αποφυγή → Εξωτερικό Περιβάλλον)

Η Ανάλυση SWOT στο Σχεδιασμό (II)

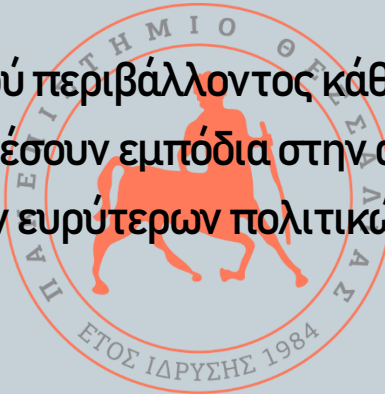
-8-

- ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ – ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

- ⇒ Τα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής που συνδέονται με το εσωτερικό της περιβάλλον και στα οποία μπορεί να βασιστεί η αναπτυξιακή πολιτική ή απαιτείται να αναδιαρθρωθούν εξαιτίας προβλημάτων.

- ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ - ΑΠΕΙΛΕΣ

- ⇒ Τα στοιχεία εκείνα του εξωτερικού περιβάλλοντος κάθε περιοχής που μπορούν να δώσουν αναπτυξιακή ώθηση ή να αποτελέσουν εμπόδια στην αναπτυξιακή της προοπτική (προκύπτουν από την γνώση των ευρύτερων πολιτικών και των εξελίξεων σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό πλαίσιο).

Η Ανάλυση SWOT στο Σχεδιασμό (III)

-9-

- Εσωτερικό περιβάλλον περιοχής υπό μελέτη
 - ⇒ Επίπεδο εισοδήματος.
 - ⇒ Επίπεδο απασχόλησης.
 - ⇒ Δημογραφικά στοιχεία.
 - ⇒ Διαρθρωτικά στοιχεία.
 - ⇒ Υποδομές.
 - ⇒ Επίπεδο εκπαίδευσης.
 - ⇒ Φυσικό περιβάλλον.
 - ⇒ Πολιτιστικό περιβάλλον.
 - ⇒ Ιστορικότητα.
- Εξωτερικό (άμεσο) περιβάλλον περιοχής υπό μελέτη

Η Ανάλυση SWOT στο Σχεδιασμό: Επισημάνσεις – Ερωτήματα

-10-

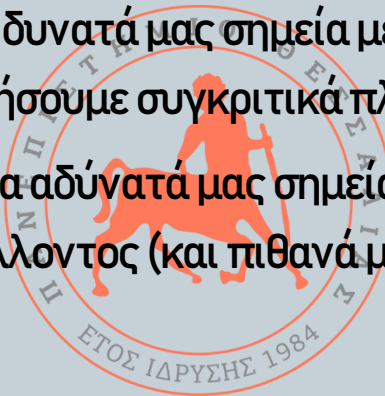
- Η ανάλυση SWOT βασίζεται στην πλήρη αιτιολόγηση των αναπτυξιακών παραμέτρων (και δεν αποτελεί απλά έναν κατάλογο).
- ⇒ Ιεράρχηση ή απλή παράθεση των ευρημάτων;
- ⇒ Μία γενική ή πολλές επιμέρους SWOT;

Η Ανάλυση SWOT στο Σχεδιασμό: Αξιοποίηση (I)

-11-

- Πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε (ενδυναμώσουμε) τα δυνατά μας σημεία;
- Πώς μπορούμε να βελτιώσουμε τα αδύνατά μας σημεία;
- Πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε τις ευκαιρίες του εξωτερικού περιβάλλοντος;
- Πώς μπορούμε να αποφύγουμε (αντιμετωπίσουμε) τις απειλές του εξωτερικού περιβάλλοντος;
- Πώς μπορούμε να ταυτίσουμε τα δυνατά μας σημεία με τις ευκαιρίες του εξωτερικού περιβάλλοντος (και να δημιουργήσουμε συγκριτικά πλεονεκτήματα);
- Πώς μπορούμε να βελτιώσουμε τα αδύνατά μας σημεία μέσω της έγκαιρης διάγνωσης των απειλών του εξωτερικού περιβάλλοντος (και πιθανά μέσω της αλλαγής στρατηγικής);

Η Ανάλυση SWOT στο Σχεδιασμό: Αξιοποίηση (II)

-12-

Εξωτερικό περιβάλλον Εσωτερικό Περιβάλλον	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	Επιταχυντικές Πολιτικές	Σταθεροποιητικές Πολιτικές
ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	Διαρθρωτικές Πολιτικές	Προληπτικές Πολιτικές

Η Ανάλυση SWOT στο Σχεδιασμό: Αξιοποίηση (III)

-13-

- Επιταχυντικές πολιτικές (growth-accelerating / expansionary policies): αποβλέπουν στη διαστολή του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης και στη διατήρηση / διεύρυνση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.
- Διαρθρωτικές πολιτικές (structural policies): αντιμετωπίζουν διαχρονικές στρεβλώσεις και αναπτυξιακές στερήσεις και συμβάλουν στη διατηρησιμότητα / βιωσιμότητα του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης.
- Σταθεροποιητικές πολιτικές (stabilization policies): στοχευμένες πολιτικές που εξουδετερώνουν ή αντισταθμίζουν συγκεκριμένες αρνητικές εξελίξεις ή τάσεις στο αναπτυξιακό περιβάλλον.
- Προληπτικές πολιτικές (preventive / discretionary policies): επιλεκτικές πολιτικές που προλαμβάνουν και αμβλύνουν αρνητικές επιδράσεις στο ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης.

Η παρουσίαση συμπληρώνει και δεν υποκαθιστά τα προτεινόμενα συγγράμματα.

